

**28. JESENSKI POSLOVNI
SASTANAK HRVATSKE MREŽE ZDRAVIH GRADOVA**

IZVJEŠTAJ

Poslovni sastanak Hrvatske mreže zdravih gradova održan je u Karlovcu dana 5. i 6. listopada 2023.

Zagreb, 20. listopada 2023.

Hrvatska mreža "Zdravih gradova"

PROGRAM 28. JESENSKOG POSLOVNOG SASTANKA HRVATSKE MREŽE ZDRAVIH GRADOVA

Stari grad Dubovac, Karlovac

ČETVRTAK, 5. 10. 2023.

I. Dio sastanka

10:00 – 11:30	Vođeni razgovor: „Izazovi djelovanja lokalne samouprave“, gradski i županijski koordinatori, Suportivni centar Mreže
11:30 – 12:00	Pauza za kavu
12:00 – 13:00	Otvaranje 28. Poslovnog sastanka HMZG – pozdravne riječi Grada domaćina i Mreže Dva primjera dobre prakse Karlovac: <u>Sportom i tjelesnom aktivnošću do sretnog, zadovoljnog i zdravog grada</u> , gđa. Marina Capan, Karlovačka sportska zajednica <u>Razvoj Geotermike u Karlovcu</u> , gosp. Vlatko Kovačić, direktor, GeotermiKA d.o.o.
13:00 – 14:30	Zajednički ručak

II. Dio sastanka Okrugli stol gradonačelnika: **Zdravlje i socijalno blagostanje - Održivi razvoj zajednice „Kako biti pro aktivan u reaktivnim vremenima?“**

14:30 – 17:00	Pozdravne riječi gosp. Damir Mandić, gradonačelnik Grada Karlovca i prof.dr.sc. Selma Šogorić, predsjednica HMZG Moderatori: Jadran Mandekić i Darko Roviš Sudionici: <u>Pula i socijalno inovativni modeli zbrinjavanja beskućnika</u> , gđa. Ivona Močenić, zamjenica gradonačelnika i gđa. Ivana Sokolov, pročelnica Upravnog odjela za društvene djelatnosti, mlade i sport, Grad Pula <u>stRIt.fitness</u> (projekt koji povezuje tjelesnu aktivnost za mlade s modernim tehnologijama), gđa. Karla Mušković, pročelnica Odjela za zdravstvo, socijalnu skrb i unapređenje kvalitete života, gosp. Jadran Mandekić, Grad Rijeka <u>Pilot projekt potpora obrazovanju za učenike srednjih škola i studente pod međunarodnom ili privremenom zaštitom u Gradu Zagrebu</u> , mr.sc. Iva Prpić, dipl. socijalna radnica, voditeljica Odjela za podršku djeci i obiteljima, Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom. Grad Zagreb
---------------	--

Poludnevni boravak – prikaz preventivnih aktivnosti u radu s djecom i obiteljima, gosp. Nikica Sečen, ravnatelj Centra Izvor – Selce, koordinator Crikvenice zdravog grada

New European Bauhaus (NEB) kao zamašnjak održivog gospodarskog i društvenog razvoja Dubrovnika, gosp. Miho Katičić, zamjenik pročelnika Upravnog odjeala za obrazovanje, šport, socijalnu skrb i civilno društvo, Grad Dubrovnik

Nadstandardi u pružanju podrške jednoroditeljskim obiteljima, gđa. Tihana Mikulčić, Grad Poreč

Gradski vrt za terapijsko vrtlarenje i edukaciju, proGlreg, gđa Branka Mrakužić, Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje, Grad Zagreb

Ekološka karta Grada Zagreba, prim.dr.sc. Matijana Jergović, dr.med., spec. epidemiologije i uži. spec. zdravstvene ekologije, voditeljica Odjela za procjenu rizika, Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ Zagreb

Grad Novska, gđa. Boženka Spahić, pročelnica Upravnog odjela za gospodarstvo i poljoprivredu, Grad Novska

Grad Pleternica, gosp. Domagoj Katić, zamjenik gradonačelnice

17.00 – 18.30 Posjet: Nikola Tesla Experience Center, vođena šetnja po gradu

19.00 Zajednička večera

PETAK, 6. 10. 2023.
Stari grad Dubovac, Karlovac

III. Dio sastanka: Prikaz modela dobre prakse domaćina

9:00 – 10:30 Prikaz modela dobre prakse domaćina
Moderatori: Eva Sobotik-Pavan i Selma Šogorić
Korak po korak...sretno dijete i zadovoljna majka, gđa. Matea Spudić Požar, Dom zdravlja Karlovac
Bebe u knjižnici, gđa. Kristina Čunović, ravnateljica, Gradska knjižnica IGK Grada Karlovca
Projekti i pogled u budućnost bolnice, gđa. Ivana Kovačić, dr.med., spec. interne medicine, ravnateljica, Opća bolnica Karlovac
Uloga Zavoda za javno zdravstvo Karlovačke županije u prevenciji bolesti i očuvanju zdravlja, gosp. Davor Plažanin, dr. med., spec. epidemiologije, voditelj Odsjeka za javno zdravstvo, Služba za epidemiologiju, Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije
Proaktivna međugeneracijska suradnja u Karlovcu, gđa. Valerija Žapčić, Medicinska škola Karlovac

10:30 – 11:00 Pauza za kavu

IV. Dio sastanka: Što smo naučili?

11:00 – 11:45 Završna rasprava

11:45 – 13:00 **Sastanak Predsjedništva HMZG**, prof.dr.sc. Selma Šogorić

28. JESENSKI POSLOVNI SASTANAK HRVATSKE MREŽE ZDRAVIH GRADOVA

IZVJEŠTAJ

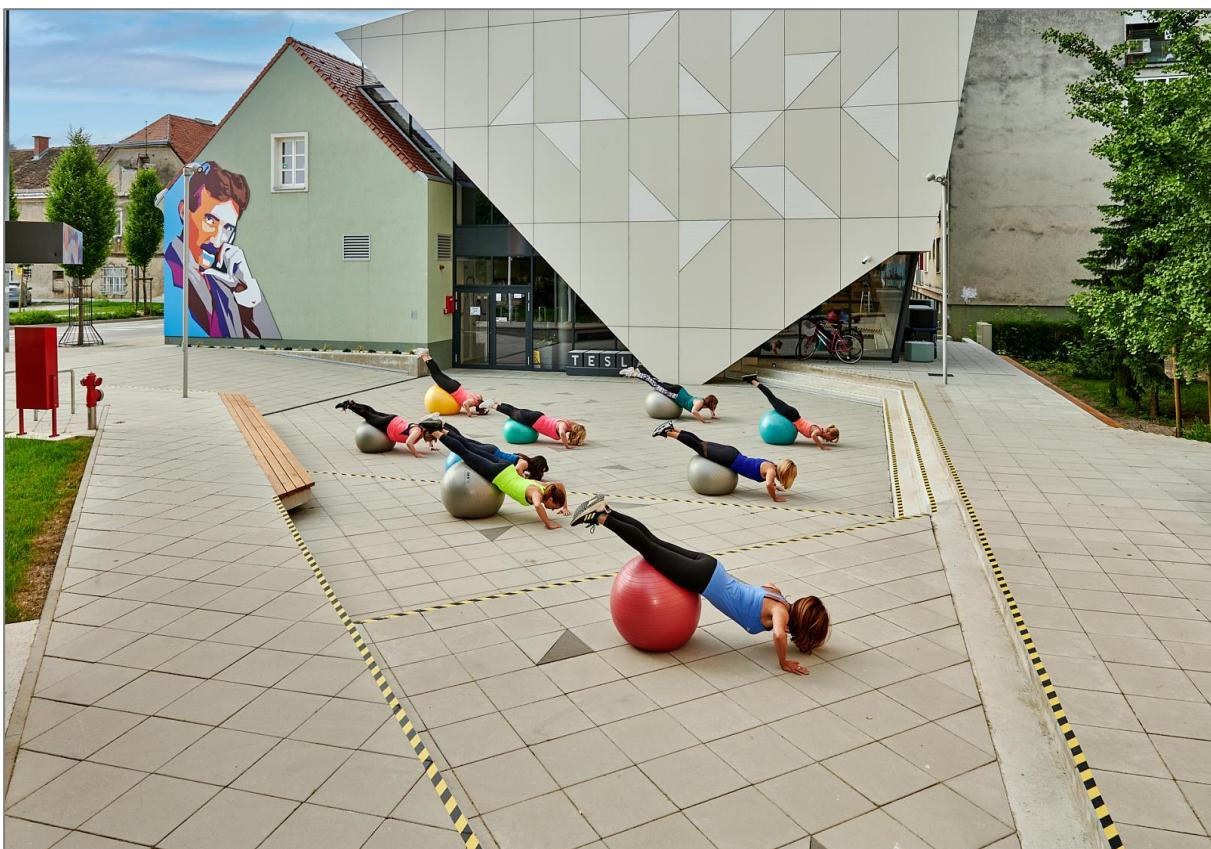
28. jesenski poslovni sastanak Hrvatske mreže zdravih gradova održan je u živo dana 5. i 6. listopada 2023. godine na prekrasnoj lokaciji **Stari grad Dubovac** u Karlovcu. Sastanak je okupio četrdesetak sudionika iz sedam gradova Mreže (Crikvenica, Dubrovnik, Karlovac, Poreč, Pula, Rijeka, Zagreb), četiri grada gostiju (Duga Resa, Novska, Pleternica, Slunj) i tri županije (Krapinsko-zagorska, Primorsko-goranska, Zadarska). Domaćin poslovnog sastanaka bio je grad Karlovac. Tema poslovnog sastanka bila je Zdravlje i socijalno blagostanje - Održivi razvoj zajednice. Centralno tematsko događanje bio je Okrugli stol gradonačelnika i djelatnika lokalne samouprave pod naslovom „**Kako biti pro aktivan u reaktivnim vremenima?**“. Tijekom okruglog stola bila su predstavljena iskustva naših gradonačelnika (i djelatnika uprave) vezana uz održivi socijalni, gospodarski i okolišni razvoj zajednice tijekom protekle četiri godine. Osim Okruglog stola, tijekom Poslovnog sastanka upoznali smo se s primjerima dobre prakse grada domaćina, održan je sastanak Predsjedništva te sastanak koordinatora gradova/županija s predstvincima Suportivnog centra HMZG.

Prvog dana sastanka, nakon uvodnih pozdrava domaćina, prikazana su dva karlovačka primjera izvrsne prakse.

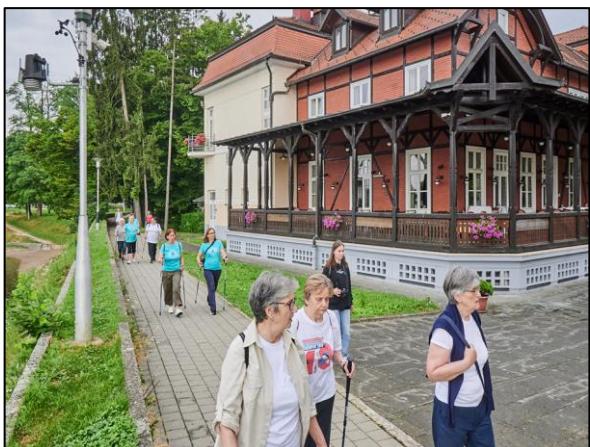
Gđa. Marina Capan iz Karlovačke sportske zajednice predstavila je program **(P)OSTANI AKTIVAN**, odnosno model kako sportom i tjelesnom aktivnošću možemo do sretnog, zadovoljnog i zdravog grada. Cilj programa je poticanje na tjelesnu aktivnost raznih dobnih skupina građana te masovno uključivanje djece u sportske udruge i klubove provođenjem programa u lokalnoj zajednici. Korist od provođenja programa lokalno je dvostruka - paralelno pomaže radu i razvoju sportskih udruga i klubova, ali i odvlači djecu od sjedilačkog načina života i video igrica. Karlovačka športska zajednica broji 135 članica, 34 sporta i okuplja 3500 mladih do 18 godina. Sportski duh kod mladih razvija se kroz nekoliko značajnih programa. Tijekom proljetnih i ljetnih praznika Karlovačka športska zajednica organizira besplatne treninge za učenike osnovnih škola, uz stručno vodstvo trenera. **Proljetni sportski tjedan i Sportsko ljeto** predviđeno je za svu djecu koja žele isprobati veći broj sportova, naučiti njihove osnove i pravila te žele aktivno ispunjen dan s mnoštvom različitih aktivnosti kroz malu sportsku školu. Djeci je u "kodu" da trče, penju se, skaču, guraju, okreću, preskaču, vuku, natječu se s pravim, a ne virtualnim prijateljima. Djeca izložena sportskim aktivnostima lakše sklapaju prijateljstva, lakše se nalaze u grupi i lakše socijaliziraju. Sport im pomaže i pri podizanju samopouzdanja, uči ih disciplini i stvara radne navike. Sjedilačke navike i život u

virtualnom svijetu odražava se negativno na njihovo tjelesno i psihičko zdravlje, opadaju motoričke sposobnost, raste broj djece s viškom kilograma, s nepravilnim tjelesnim držanjem i deformacijama kralježnice. **Karlovački festival sportske rekreatcije** ima za cilj razvijanje i promicanje programa tjelesnih aktivnosti u cilju zaštite i unaprjeđenja zdravlja građana. On potiče stvaranje općih uvjeta za razvoj sportske rekreatcije u Karlovcu. Festivalom se želi uključiti što veći broj građana koji bi kroz razna događanja i natjecanja ispunili svoje slobodno vrijeme, dobili priliku aktivnije sudjelovati u životu lokalne zajednice te posvetili svoje vrijeme zdravom načinu života kroz sport. Tijekom festivala organizira se jutarnja gimnastika, nordijsko hodanje, utrka građana (2 km), teniski turnir, nogometni turnir, kuglački turnir, šetnja Poučnom stazom Kozjačkom, Disco na rolama, biciklistički trening, jahanje u Konjičkom klubu Karlovac te pregršt rekreativskih aktivnosti – fitnes centri, škole trčanja, ljetna hakl liga, atletska Koranska liga, planinarski izleti, plesne radionice, stijena za penjanje i slično.

Karlovačke udruge za osobe starije dobi - Klub umirovljenika Karlovac i Matica umirovljenika Karlovac osnovane su u cilju poboljšanja društvenog, socijalnog te materijalnog položaja umirovljenika i starijih osoba kao i podizanju standarda umirovljenika na području grada Karlovca. Između ostalog cilj im je osigurati odgovarajuće tjelesno vježbanje kako bi postigli i kvalitetu življena, a ne samo dugovječnost. Za starije sugrađane organizirane su fizioterapeutske vježbe tri puta tjedno, šetnje jednom tjedno sa vježbama, odlazak na bazen, druženja, izložbe, izleti, edukacije i vježbe u prirodi. Posebnost su i Super bake koje nastupaju na karlovačkim manifestacijama i sportskim događanjima. Vrlo su aktivne i sportske udruge osoba s invaliditetom: Atletski klub, Stolnoteniski klub, Sportsko društvo slijepih, Športsko društvo slijepih 4 rijeke, Športski savez gluhih, Športsko rekreativni centar Labrador i drugi.

Istraživanje i korištenje geotermalne energije u Gradu Karlovcu predstavio je gospodin Vlatko Kovačić, direktor GeotermiKE d.o.o.. GeotermiKA je trgovačko društvo osnovano 2019. godine čiji je zakonski vlasnik Grad Karlovac koji posjeduje dozvolu za istraživanje geotermalnih voda od siječnja 2018. godine. Grad Karlovac sa partnerima, tvrtkom GeotermiKA d.o.o. i Gradskom toplanom d.o.o. Karlovac, radi na projektu korištenja geotermalne energije na geotermalnom polju Karlovac I. Osnovni cilj projekta je iskoristiti geotermalnu energiju za napajanje postojećeg sustava grijanja grada i proizvodnju električne energije. Korištenjem geotermalne energije za centralno grijanje i nisko ugljične stanove, Grad Karlovac želi smanjiti utjecaj energetskog siromaštva (poboljšanjem energetske učinkovitosti u stambenim prostorima) i smanjiti svoj ugljični otisak čime bi ostvario i značajan napredak prema postizanju svojih ciljeva održivosti. Toplinska energija i električna energija mogu se proizvoditi iz obnovljivih izvora putem kombinacije geotermalne toplinske elektrane i geotermalne elektrane. Na taj će način smanjiti ovisnost o uvozu energije i ublažiti učinke globalnih fluktuacija cijena energije. Gradska toplana trenutno opskrbljuje toplinom putem centralnog toplinskog sustava grijanja otprilike polovicu urbanog stanovništva grada Karlovca.

U tijeku je i projekt „Revitalizacija toplovodne mreže grada Karlovca“ vrijedan 17,8 milijuna eura koji uključuje obnovu 24 kilometara toplovodne mreže u gradu.

Projekt korištenja geotermalne energije za potrebe grijanja u Gradu Karlovcu – PREP4KAGT-1 financiran je kroz Financijski mehanizam Europskog gospodarskog prostora (EGP) 2014. – 2021. od Islanda, Lihtenštajna i Norveške uz nacionalno sufinanciranje Republike Hrvatske u okviru Programa „Energija i klimatske promjene“. Zajedno za zelenu, konkurentnu i uključivu Europu! Opći cilj projekta je razvoj pilot projekta s ciljem povećanja kapaciteta za proizvodnju i korištenje toplinske energije iz geotermalne energije na području Grada Karlovca. Nositelj projekta je GeotermiKA d.o.o., a partneri Grad Karlovac i ISOR Island, a vrijeme provedbe 24.5.2022. - 24.2.2024. Kroz projekt se planira izrada dviju bušotina, KaGT-1 za proizvodnju i KaGT-2 za injekciju. Toplinska energija će se kaskadirati za višestrukou upotrebu, s glavnim naglaskom na opskrbi gradskog toplinskog centra grada Karlovca. Dodatno, toplinska energija može se koristiti za proizvodnju električne energije i druge vrijedne projekte koji koriste lokalnoj zajednici. Pravni odnosi vezane uz nekretninu su riješeni u studenom 2021. godine, a lokacijska dozvola je dobivena u kolovozu 2022. godine. U 2023. godini planira se izrada istražne bušotine te izvođenje hidrodinamičkih mjerena i termodinamička ispitivanja te utvrditi fizikalno-kemijske parametre geotermalnih voda.

Iza zajedničkog ručka otvoren je **Okrugli stol** gradonačelnika i djelatnika lokalne samouprave pod naslovom „**Kako biti pro aktivan u reaktivnim vremenima?**“. Prezentacije i raspravu moderirali su gosp. Darko Roviš i gosp. Jadran Mandekić.

Okrugli stol otvorila je prezentacija **Pula i socijalno inovativni modeli zbrinjavanja beskućnika** gđe. Ivane Sokolov, pročelnice Upravnog odjela za društvene djelatnosti, mlade i sport Grada Pule. Sve je krenulo početkom 2022. godine prodajom lokalne tvrtke koja je u vlasništvu imala i tzv. Samački hotel (u kojem je u trenutku prodaje bilo smješteno 100 ljudi). Iako je Samački dom prvotno bio zamišljen kao hotel za radnike brodogradilišta Uljanik, u nedostatku drugih adekvatnih mogućnosti osiguravanja smještaja na nivou grada s godinama se pretvorio u alternativni smještaj osoba s vrlo niskim prihodima. Cijela je situacija pobudila veliko zanimanje medija i prijetila da postane gradska „socijalna bomba“ pa je grad pronašao interventno rješenje u smještaju osoba u potrebi u stambenu zgradu gdje trenutno živi 18 korisnika. U to su vrijeme resursi Grada Pule bili skromni - Prihvatalište za beskućnike kapaciteta do 20 korisnika na privremenom smještaju te dnevni boravak i Stambena zajednica Udruge Institut za pet korisnika. Na zajedničkom sastanku djelatnica Prihvatališta, Udruge Institut i UO za društvene djelatnosti i mlade Grada Pule kroz razgovor su utvrđene postojeće usluge i utvrđeno je što nedostaje. Koncept *Housing First* činio se kao potpunije rješenje te je upućen poziv gradu Lisabonu da Puli prezentira svoje iskustvo. Udruga CRESER (Lisabon, Portugal) 2013. godine je pokrenula dvogodišnji pilot projekt sa sedam stambenih jedinica, koji je do 2022. narastao na 120 stambenih jedinica koje podrazumijevaju ne samo stanovanje, nego i specijaliziranu stručnu pomoć. Korištenje *Housing First* pristupa rezultiralo je da se 90% korisnika usluge ne vraća u beskućništvo. Ovaj je koncept u Lisabonu korišten u situacijama kroničnog beskućništva tj. onim slučajevima koji su bili „nemogući za riješiti“. Njihovi desetogodišnji rezultati pokazuju da je *Housing First* isplativiji i da postiže bolje rezultate. Mišljenje je kolega iz Lisabona kako nije pojedinac taj koji je neprilagođen, već je to zajednica koja još uvijek nije pronašla adekvatan odgovor na potrebe pojedinaca. Program prekida beskućništvo za 8 od 10 osoba s iskustvom beskućništva te im nudi autonomiju, izbor, osnaživanje i integraciju u zajednicu. Pojedinci ili obitelji u stanovima/apartmanima nalaze se u različitim zgradama po raznim kvartovima u gradu što ubrzava njihovu inkluziju odnosno integraciju u zajednicu.

Pula danas raspolaže sa lepezom institucija i programa koji skrbe o beskućnicima: Prihvati-lište za beskućnike (Udruga „Aja“), mobilni tim, Prenoćište za beskućnike „Rachem“ (Udruga Institut), Dnevni boravak, stambene zajednice i program HOUSING FIRST. Većina korisnika Prenoćišta je s adresom u Puli, trećina iz cijele Istarske županije, dok je 5 % korisnika koji nisu državljeni RH, već su u Pulu došli kao tražitelji posla te se ugovor o radu (koji je podrazumijevao smještaj i hranu) zbog određenih okolnosti nije realizirao.

Najveći fitness klub u Rijeci! stRIt.fitness, projekt koji povezuje tjelesnu aktivnost za mlade s modernim tehnologijama, predstavila je gđa. Karla Mušković, pročelnica Odjela za zdravstvo, socijalnu skrb i unapređenje kvalitete života Grada Rijeke. Portal za mlade strit.fitness pokrenut je u sklopu Programa za mlade Grada Rijeke s ciljem poticanja prvenstveno mlađih ljudi na redovito i pravilno bavljenje sportskom rekreacijom. Istraživanje provedeno u sklopu Programa za mlade pokazalo je kako se 70% mlađih ne bavi redovitom tjelesnom aktivnošću. Kao razloge neaktivnosti najčešće navode nedostatak vremena, nedostatak novca ili davanje prednosti drugim interesima. Projekt stRIt.fitness osmišljen je uzimajući u obzir postojeće resurse, sklonost mlađih prema digitalnim tehnologijama, kao i sve prepreke koje im onemogućuju redovito vježbanje. Portal strit.fitness pokrenut je s ciljem poticanja mlađih na bavljenje

sportskom rekreacijom koja je besplatno dostupna na 25 već postojećih riječkih vježbališta na otvorenom. Vježbališta su opremljena sa stotinjak fitness sprava za istezanje, snagu i kardiovježbe, a građani ih mogu koristiti besplatno i bez vremenskog ograničenja te vježbati sami ili u društvu. Portal strit.fitness nudi pregledan popis svih lokacija na kojima se nalaze vježbališta. „Klikom“ na odabranu lokaciju korisnicima se na pod stranici nudi stručan i zabavan plan treninga osmišljen za konkretnu lokaciju s obzirom na vrstu fitness sprava koje se na njoj nalaze. Na pod stranici se nalaze i video prikazi s demonstracijom pravilne izvedbe vježbi na svakoj pojedinačnoj spravi. Na portalu je dostupno 20 planova treninga i 120 video snimki s pravilnim izvođenjem vježbi koje su volonterski pripremili i na vježbalištima snimili profesionalni treneri i vježbači iz 5 ponajboljih riječkih fitness centara. Kako bi se olakšao pristup portalu, odnosno video prikazima vježbi i planu treninga, na svakoj fitness spravi na vježbalištima nalazi se QR kod koji korisnika izravno vodi na pod stranicu portala vezanu uz lokaciju na kojoj se trenutno nalazi. Osim što mogu saznati kako pravilno vježbati, korisnici mogu i virtualno upoznavati grad te dozнати zabavne i zanimljive informacije o Rijeci. Lokacije vježbališta opisane su kao svojevrsni putopis kroz prošlost i sadašnjost grada i donosi poznate i manje poznate zanimljivosti o Rijeci. Portal je pokrenut u rujnu 2021. godine, a do danas je zabilježeno više od 15.000 korisnika i 30.000 pregleda. Projekt je pokazao da se suvremene tehnologije mogu koristiti za smanjenje stvarnih i percipiranih prepreka koje sprječavaju mlade ljude, ali i ostale građane, da se uključe u redovitu tjelesnu aktivnost te im mogu olakšati redovito i pravilno vježbanje, s ciljem dugoročne zaštite zdravlja.

Pilot projekt potpore obrazovanju učenika/ica srednjih škola i studenata/ica pod međunarodnom ili privremenom zaštitom na području Grada Zagreba prezentirala je mr.sc. Iva Prpić iz Gradskog ureda za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom Grada Zagreba. Sustav stipendiranja u Gradu Zagrebu omogućava jednak pristup obrazovanju, doprinosi povećanju broja osoba koje završavaju školovanje te broja visokoobrazovanog građanstva, omogućava socijalnu mobilnost i dugoročno prevenira siromaštvo i socijalnu isključenost. Grad Zagreb razvija svoj sustav stipendiranja od 1992. godine i osigurava sredstva za pet vrsta stipendija kako bi se učenicima i studentima omogućio bolji i kvalitetniji pristup obrazovanju. Stipendija Grada Zagreba za izvrsnost ustanovljena je školske, odnosno akademske godine 1992./1993., Stipendija Grada Zagreba za deficitarna zanimanja školske, odnosno akademske godine 2003./2004., Stipendija Grada Zagreba za učenike i studente s invaliditetom te Stipendija Grada Zagreba za učenike i studente na temelju socioekonomskog statusa školske, odnosno akademske godine 2007./2008. i Stipendija Grada Zagreba za učenike i studente pripadnike romske nacionalne manjine školske, odnosno akademske godine 2012./2013. godine. Mjesečno Stipendija iznosi 360,00 eura neto za učenike i 500,00 eura neto za studente. U lipnju 2023. Grad Zagreb je počeo provoditi Pilot projekt potpore obrazovanju učenika srednjih škola i studenata pod međunarodnom i privremenom zaštitom (azil, supsidijarna zaštita te privremena zaštita raseljenih osoba iz Ukrajine) na području grada Zagreba u cilju njihove bolje i uspješnije integracije. Cilj projekta je obrazovnom potporom u vidu novčane naknade olakšati pristup sustavu obrazovanja učenicima srednjih škola i studentima pod međunarodnom i privremenom zaštitom. Prema dostupnim podacima, potpora obrazovanju bila bi dostupna za cca. 140 učenika, tj. studenata

na godišnjoj razini. Projekt bi trebao poboljšati socijalnu mobilnost, izjednačiti šanse, ali i doprinijeti razvoju cjelokupne migracijske politike te stvaranju društva dobrodošlice. Učenici srednjih škola i studenti trebaju biti u kategoriji redovitog učenika/studenta te pohađati neku od srednjih škola u Gradu Zagrebu (izuzetak je Zrakoplovna škola Rudolfa Perešina u Velikoj Gorici), a studenti pohađati sveučilišni preddiplomski, diplomski i integrirani studij ili kratki stručni studij, preddiplomski stručni studij i specijalistički diplomske stručne studije u Gradu Zagrebu ili na nekoj od sastavnica Sveučilišta u Zagrebu. Uvjet je i odobrena međunarodna ili privremena zaštita, tj. zakonit boravak u Gradu Zagrebu te dodatni socio-ekonomski kriterij. Korisnici dobivaju iznos od 2.000,00 eura godišnje u dvije jednakе rate. Javni poziv raspisan je 26. lipnja 2023. godine na internetskoj stranici Grada Zagreba o čemu je obaviještena javnost na redovnoj press konferenciji gradonačelnika Grada Zagreba te mailom Sveučilište u Zagrebu, fakulteti i srednje škole na području Grada Zagreba te organizacije civilnog društva koje se bave integracijom osoba pod međunarodnom i privremenom zaštitom. Od 26. lipnja do 4. listopada pristiglo je 37 prijava, 14 prijava je odobreno, a 15 je u postupku razmatranja.

Gosp. Nikica Sečen, ravnatelj Centra Izvor – Selce, koordinator projekta Crikvenica zdravi grad prikazao je **Preventivne aktivnosti u radu s djecom i obiteljima** kroz **Poludnevni boravak**. Djeca izmještена iz primarnih obitelji mogu biti duboko traumatizirana i u prekidu su vezivanja (kako to Nikica naziva - B strana života). Da bi ponovo uspostavili vezivanje, treba im kvalitetna profesionalna pomoći. Pod motom „Taj drugi je meni prvi“ Centar Izvor Selce pokrenuo je niz programa **„Dobroga nikada dosta“**. Organizirano stanovanje krenulo je

2005. i obuhvaća 25 djece i mladih. Poludnevni boravak je počeo s radom 2008. i koristi ga 184 djece i mladih. Među njima je 5 djece izdvojenih iz obitelji, dok je za troje djece upućen prijedlog za izdvajanjem te je jedna djevojka upućena na dijagnostičku obradu. Od 2011. godine provodi se program pružanja podrške udomiteljskim obiteljima kojih je trenutno 73 u programu te program Savjetovanje i pomaganje/psihosocijalna podrška.

New European Bauhaus (NEB) kao zamašnjak održivog gospodarskog i društvenog razvoja Dubrovnika prezentacija je koju je prikazao gosp. Miho Katičić, zamjenik pročelnika Upravnog odjela za obrazovanje, šport, socijalnu skrb i civilno društvo Grada Dubrovnika. Projekta NEB započinje u proljeće 2022. kada je Grad Dubrovnik kupio tvornicu TUP (Tvornica ugljeno grafitnih proizvoda). U tom trenutku u TUP-u su već postojali sadržaji koje su provodile organizacije civilnog društva i tvrtke (Udruga Tvornica umjetnosti Podroom, Muzej crvene povijesti, Maritymo Recycling...). Krajem svibnja 2022. projekt je prijavljen za poziv podrške lokalnim inicijativama, da bi s radom započeo u listopadu 2022. godine. Cilj projekta bio je transformirati postojeći tvornički kompleks TUP-a u novi, inovativni, održivi 'životni' kontrapunkt u luci Gruž. Najvažniji cilj bio je poduprijeti lokalne kreativne ideje i potaknuti suživot lokalne kreativne zajednice, stanovnika i turista te implementirati samoodrživ koncept koristeći trans disciplinarni pristup. Vizija projekta bila je napraviti HUB - novi urbani kulturni i socijalni inkubator, vibrantni multifunkcionalni centar za kulturne, socijalne i kreativne aktivnosti, radionice, događanja i zajednički rad. Kroz njegov rad promovirale bi se održive tehnologije i prakse za podršku viziji samoodrživog i ekološki osviještenog centra. Koncept uključuje i funkcionalni izgled koji podržava snažnu i kohezivnu zajednicu, potiče suradnju i promiče lokalni razvoj. Izvedbeni program HUB-a uključuje Centar za djecu, mlade i obitelj Dubrovnik, Obiteljski centar, Muzej crkvene povijesti i Dubrovačke knjižnice. Veliki je broj suradnika u projektu: UR Institut, udruge Luža, Bonsai, Feniks, Katunić, Maritymo recycling, udruga Tvornica umjetnosti Podroom, Zajednica tehničke kulture, Erasmus student network, Društvo naša djeca Dubrovnik, Obiteljski centar, Dubrovačke knjižnice i Muzej crkvene povijesti.

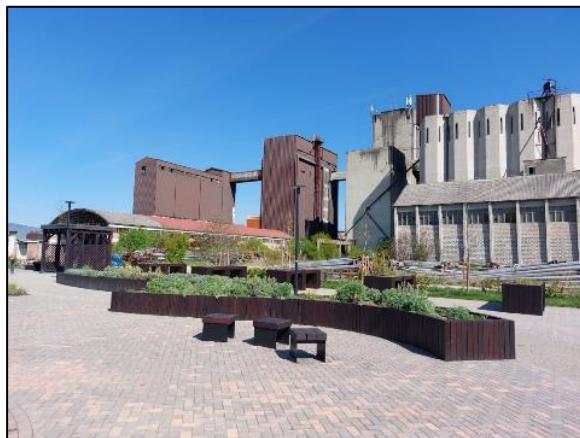

Gospođa Tihana Mikulčić prikazala je **Nadstandarde u pružanju podrške jednoroditeljskim obiteljima Grada Poreča**. Težnja Grada Poreča je da procjenom potreba, odabirom prioriteta, uobličavanjem lokalne strategije i politike za zdravlje i sigurnost u zajednici omogući razvoj zdrave zajednice i funkcionalnih obitelji. Od Plana za zdravlje Grada Poreča 2008. godine i Obiteljske politike 2009. godine najviše je postignuto provođenjem istraživanja o potrebama jednoroditeljske obitelji u Poreču i implementacijom intervencija koje na te prepoznate potrebe odgovaraju. Kroz istraživanje HMZG u kojem je sudjelovalo šest gradova Mreže (2011. - 2015.) spoznati su realni problemi jednoroditeljskih obitelji i u Poreču, definirani su problemi i rješenja te kreiran održivi sustav podrške i pomoći u ublažavanju i rješavanju prepoznatih problema. Senzibilizirana je i informirana lokalna samouprava: Gradsko vijeće i tijela gradonačelnika (odbori i povjerenstva) te ustanove i institucije koje se bave obiteljima i djecom. Postignut je konsenzus unutar gradske vlasti da su jednoroditeljske obitelji prioritetno područje za financiranje prema programima javnih potreba. Grad treba osigurati kontinuitet svih programa i intervencija usmjerenih ovim ranjivim skupinama i stvoriti bolje uvjete za njihov dalji razvoj. Temeljem dobivenih rezultata istraživanja adekvatni, već postojeći oblici podrške i pomoći su proširen te uvedeni novi programi i usluge. Vrlo je učinkovito odgovoreno na prepoznati izazov vezan uz skrb oko djece. Roditelji su se žalili na prekratko radno vrijeme vrtića i njegovu veću dostupnost djeci iz zaposlenih, dvoroditeljskih obitelji. Grad je izmijenio Pravilnik o upisu djece u vrtić tako da jednoroditeljske obitelji imaju prednost pri upisu djece te uz to sufinancira rad privatnog cjełodnevnog vrtića i obrta za dadilje. Djeca iz jednoroditeljskih obitelji imaju prednost pri upisu u produženi boravak, pomoći pri kupovini udžbenika i opreme za školu, i po potrebi stipendije. Roditelji su se žalili na nedovoljnu pomoć i podršku tijekom razvoda te manjkavu zaštitu od nasilja. Grad je stoga dodatno ekipirao Savjetovalište Zdravog grada sa psihoterapeutom za rad s roditeljima, pokrenut je program Lux vitae - psiho socijalni tretman počinitelja obiteljskog nasilja kojim se smanjuje broj nasilnika recidivista i uvedena je besplatna pravna pomoć. Roditelji iz jednoroditeljskih obitelji imali su pritužbe i na Centre za socijalni rad pa je stoga grad ojačao partnerski odnos s njima i uvedeno je zajedničko planiranje brzih i efikasnih intervencija, koje bi trebale biti dio jedinstvenog individualnog plana promjene za svaku jednoroditeljsku obitelj u potrebi, a koji će prema Zakonu provoditi socijalni radnik uz suradnju i podršku svih ostalih dionika. Neriješeno stambeno pitanje također je bilo često spominjani problem pa je stoga usvojena nova Odluka o davanju stanova u gradskom vlasništvu u najam (dodatni bodovi za jednoroditeljske obitelji) i uvedena je subvencija slobodno ugovorene najamnine. Što se tiče slobodnog vremena, roditelji su se žalili da su nedovoljno dostupni servisi za djecu i roditelje u slobodno vrijeme. Grad je sufinancirao pilot projekt za stvaranje mreže podrške jednoroditeljskim obiteljima, Ljetni kamp (9-satni program za djecu tijekom cijelog ljeta) te uveo besplatan prijevoz djece i popuste za djecu i roditelje za neke od programa. Posao i zapošljavanje također su istaknuti kao problemi. Za pretpostaviti je da će sezonski posao u budućnosti biti značajan problem. Stoga je Grad Poreč u izradi Strategije gospodarskog razvoja ugradio i mjeru Razvoj društvenog (socijalnog) poduzetništva, koja je realizirana kroz projekt socijalnog poduzetništva usmjerenog roditeljima iz jednoroditeljskih obitelji i osobama s invaliditetom, daje poticaj za otvaranje obrta za dadilje i zapošljavanje, prekvalifikaciju roditelja za lakše zapošljiva zanimanja (njegovateljice, dadilje, pisanje i provedba EU projekata, tečajevi za računovođe i sl.). Od uvođenja nadstandarda do danas struktura korisnika socijalnog programa Grada se uvelike promijenila. Sada jednoroditeljske obitelji uz roditelje djece s teškoćama u razvoju čine većinu korisnika. Odlukom o socijalnoj skrbi uveden je nadstandard priznavanja prava za jednoroditeljske obitelji i samohrane roditelje. Njihov uvjet prihoda je bio dvostruko veći od uvjeta prihoda za dvočlanu obitelji uz dodatak određenog iznosa za svako iduće dijete. Od tada do danas ukupno je 58 jednoroditeljskih obitelji ostvarilo pravo na razne naknade iz pomoći temeljem Odluke o socijalnoj skrbi tako da danas oni čine 24,37 % od ukupnog broja korisnika socijalnog programa. Veliki dobitak od ovog istraživanje je i uspostava kontinuirane suradnje relevantnih državnih institucija na razini zajednice (CZSS, policija,

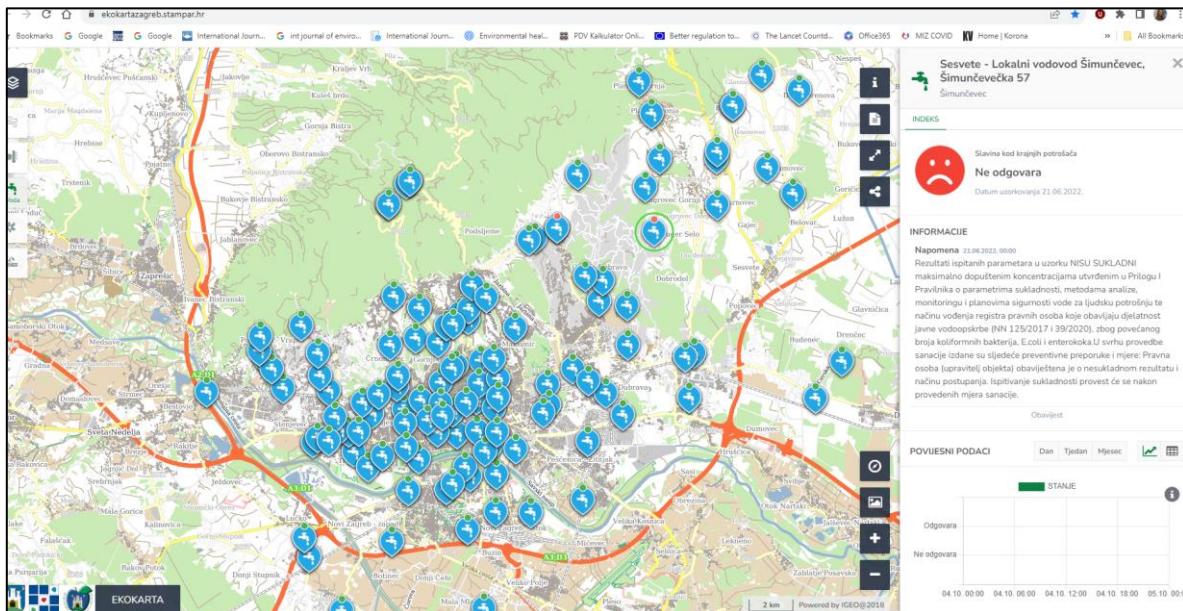
Prekršajni sud, obrazovne, zdravstvene ustanove...) te povezivanje s timovima u zajednici Grada Poreča, Zdravog grada... Intenzivirana je i suradnja s medijima te podizanje svijesti o potrebi podrške jednoroditeljskim obiteljima u zajednici.

Prezentaciju pod nazivom **Gradski vrtovi za terapijsko vrtlarenje i edukaciju** priredila je gospođa Branka Mrakužić iz Gradskog ureda za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje Grada Zagreba. Tijekom posljednji godina u okviru Projekta „Gradski vrtovi“ uočen je sve veći interes građana iz ranjivih skupinama i osoba s invaliditetom da aktivno sudjeluju u Projektu. Sukladno prepoznatim potrebama oblikovana je ideja o izgradnji adekvatno opremljenih terapeutskih vrtova. Terapijski vrtovi su posebno dizajnirani vrtovi s ciljem jačanja motoričkih, senzoričkih, kognitivnih, afektivnih, alimentarnih, duhovnih i socijalnih potencijala za skladan život i zdravlje. Oni omogućavaju svakom ljudskom biću, bez obzira na ograničenja, da radi, stječe nova znanja i opušta se. Grad Zagreb već duže vrijeme pruža veliku podršku uređenju i opremanju obradivog zemljišta u svom vlasništvu čime se isto stavlja u funkciju te kroz to doprinosi unapređenju kvalitete življjenja stanovnika. Tako je i u okviru projekta proGIreg, čiji je cilj razvijanje produktivne zelene infrastrukture u svrhu urbane regeneracije bivših industrijskih područja, realiziran i Gradski vrt za terapijsko vrtlarenje i edukaciju Sesvete. Projekt je financiran u stopostotnom iznosu od strane Europske komisije, a koordinator EU Projekta proGIreg u ime Grada Zagreba je Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje.

Program **Ekološka karta Grada Zagreba** prezentirala je prim.dr.sc. Matijana Jergović, dr. med., specijalist epidemiologije i uži specijalist zdravstvene ekologije, voditeljica Odjela za procjenu rizika Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ Zagreb. Pojasnila je da zdravstvena ekologija proučava uzročne veze između pojave bolesti u čovjeka/stanovništva u odnosu na izloženost čimbenicima okoliša - kroz onečišćenje zraka, vode i hrane, zračenje te mutagene i kancerogene tvari na mjestu života i rada. Zdravstveni ekolozi sposobni su odijeliti opasnost od rizika. Nakon što izmjere vrijednost parametara u okolišu, analiziraju da li postoji samo kratkoročna ili je riječ o dugoročnoj izloženosti riziku iz okoliša, oni mogu utvrditi koji su akutni ili kronični zdravstveni učinci istog. U ekološkoj karti Grada Zagreba prikazane su sigurnost i zdravstvena ispravnost vode, tla, zraka...

Onečišćenje zraka, prema SZO najveći je okolišni rizik za zdravlje ljudi, prema procjenama Europske agencije za okoliš svake godine prouzroči otprilike 400.000 slučajeva preuranjene smrti u Europi.

Grad Novsku predstavila je gospođa Boženka Spahić, pročelnica Upravnog odjela za gospodarstvo i poljoprivrednu. Grad Novska jedan od hrvatskih gradova prvaka razvoja u posljednjih desetak godina. Kontinuirano bilježe stalni porast broja obrtnika. Sagrađen je Centar i Dnevni centar za starije osobe, Dječji vrtić Stribor, Centar cjeloživotnog učenja, obnovljen je i nadograđen Hotel Knopp, povećan je stambeni kapacitet grada i uloženo je u razvoj STEM aktivnosti (npr. STEM laboratorij). Redovito se održava NOVsky festival znanosti i umjetnosti. Otvoren je Inkubator društvenih inovacija. Posebno je istaknuto kako Gaming industrija mijenja izgled i život u Novskoj. Otvoren je i novi smjer u Srednjoj školi Novska - edukacija tehničara za razvoj video igara. Otvoren je učenički dom i Poduzetnički inkubator PISMO opremljen najmodernejom opremom. Uspostavljena je razvojna agencija SIMORA i sada rade na izgradnji gaming kampusa. Od velikih događanja u zajednici ponosni su na Lukovo u Novskoj (7.-18. listopada 2023.) u okviru kojeg se održava i Kirvaj s daškom prošlosti.

Grad Pleternicu predstavio je gospodin Domagoj Katić, zamjenik gradonačelnice, gospođe Marije Šarić. Grad Pleternica primjer je participativnog upravljanja lokalnim, raspoloživim resursima. U proteklih nekoliko godina uspjeli su održati ritam razvoja kroz zajedništvo, zajedničke aktivnosti, projekte, razne manifestacije. Trudili su se da svaki projekt, manifestacija ili događaj no i rad gradske uprave počiva na analizi potreba ljudi, zajednica, grupa te da kroz aktivnosti umreže što više dionika. Lakše je prebroditi brojne krize, brojna izazovna vremena, ukoliko se ljudi drže zajedno. Primjer toga je manifestacija Advent u bećarskom šoru koji kroz 4 vikenda okuplja javne tvrtke i ustanove, gospodarstvenike i udruge. Ili npr. sanacija štete iza ljetne oluje gdje je opet za isti stol okupljen javni, privatni i civilni sektor, podijeljena zaduženja i obveze, razmijenjena mišljenja te su zajednički koračali prema postavljenom cilju rame uz rame. Prvotno spomenuti dio odnosi se ponajprije na održivi socijalni razvoj. No i za održivi gospodarski razvoj potrebna je sinergija lokalne vlasti i poduzetničkih potpornih institucija (centri, zone, inkubatori) koji su podrška gospodarstvu te kroz osluškivanje potreba zajednički pronalaze rješenja. Opet iznova recept je zajedništvo. Primjer toga je i uspostava Muzeja bećarca koji je jedinstven za cijelu Slavoniju.

Po završetku Okruglog stola sudionici su pozvani posjetiti **Nikola Tesla Experience Center**. Kratak izvještaj s ovog posjeta i obilaska stare karlovačke gradske jezgre napisala je gospođa Eva Sobotik-Pavan.

Ovaj interpretacijsko-motivacijski centar posvećen je nenadmašnom znanstvenom umu kojem mnogi tepaju da je izumio 21. stoljeće. Smješten je tik do Gimnazije Karlovac, škole u kojoj je Tesla maturirao 1873. godine. Osam tematskih cjelina vodi posjetitelja od odrastanja Tesle u malom ličkom mjestu, preko školovanja u Karlovcu gdje se zainteresirao za elektricitet zahvaljujući svom profesoru fizike Martinu Sekuliću, do odlaska u New York gdje stječe svjetsku slavu revolucionarnim izumima. Projekt izgradnje Centra financiran je kroz Operativni program: „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“. Prijavitelj projekta bila je Karlovačka županija s partnerima – Gradom Karlovcom, Poduzetničkom zonom Korana d.o.o. i Gimnazijom Karlovac. Centar je otvorio svoja vrata u

svibnju 2023., a važan rezultat ovog projekta je stvaranje pozitivne poduzetničke klime u vidu povećane konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, potaknutog samozapošljavanja, stvaranja novih MSP-ova te povećanja broja novih radnih mesta.

Nakon posjeta NTEC domaćini su organizirali kratak obilazak centra grada. Iako su u tijeku veliki radovi u samom centru (revitalizacija vrelvodne mreže) šetnja po gradu od Gimnazije Karlovac, preko promenade i šanaca koji obilježavaju i označavaju povijesnu zvijezdu karlovačku koja je služila obrani od neprijatelja (Otomansko carstvo) do novog uređenog Kino Edisona bila je vrlo lijepa. Tijekom šetnje vodič je ispričao priču o stvaranju grada, pojasnio značenje imena grada (Carlstadt-Karlovac) te naglasio značaj i bogatstvo Karlovca tijekom 19. stoljeća (važna luka za prijevoza žita između Rijeke i Zagreba).

U petak, drugog dana sastanka, jutarnji dio programa bio je rezerviran za **prikaz modela dobre prakse domaćina**. Sesiju su moderirale gospođa Eva Sobotik-Pavan i prof.dr.sc. Selma Šogorić.

Korak po korak...sretno dijete i zadovoljna majka naziv je prezentacije gospođe Matee Spudić Požar iz Doma zdravlja Karlovac kojom je predstavila rad patronažne službe Grada Karlovca. Patronažna zdravstvena zaštita je preventivna, medicinsko-socijalna djelatnost polivalentnog tipa, integrirana u primarnu zdravstvenu zaštitu u cilju promicanja i očuvanja zdravlja obitelji, pojedinca i zajednice. Patronažnu skrb provode prvostupnice i magistre sestrinstva čije je osnovno djelovanje zdravstveni odgoj, edukacija, informiranje i obrazovanje s ciljem promicanja zdravlja i prevencije bolesti. Patronažne sestre provode *zdravstveno odgojni rad u malim grupama* prema određenim zdravstvenim problemima s korisnicima i članovima njihovih obitelji. Rad u grupi organiziraju i provode u lokalnoj zajednici sa *zdravim osobama* – trudnice, buduće roditelje, majke s djecom, dojilje, žene, radno sposobno i zdravo stanovništvo i *oboljelim osobama* – od dijabetesa, hipertenzije, pretile osobe, oboljeli od KOPB, ovisnike, starije osobe i druge.

Karlovačka patronaža poseban naglasak stavlja na rad s trudnicama, babinjačama, dojiljama i malom djecom. Savjetovalište za trudnice „Majčin dar“ djeluje pri Domu zdravlja Karlovac od prosinca 2018. godine. Uz Savjetovalište, patronaža provodi i individualni rad s babinjačom i novorođenčetom i vodi Grupu za potporu dojenja „Mliječni put“ (aktivno djeluje od 2013.

godine pri Domu zdravlja Karlovac). Svrha djelovanja je samopomoć i potpora majki s pozitivnim iskustvom u dojenju onim majkama bez takvog iskustva u suradnji s patronažnim sestrama. Posljednji sastanak Grupe provodi se u karlovačkim parkovima pod nazivom „Piknik u prirodi” kao zahvala svim suradnicima koji su zajedno s nama kroz cijelu godinu radili na promicanju zdravljia, zdravog življenja i sveopćeg dobra za majku i dijete. 2018. godine aktivnošću Grupe nastaje projekt koji promovira dojenje u javnosti povodom Svjetskog tjedna dojenja, gdje nastaje serija slika majki i njihove djece na atraktivnim lokacijama grada Karlovca. Izložba je održana u Gradskoj knjižnici Ivan Goran Kovačić. Nakon vrlo pozitivnih reakcija javnosti i daljnje aktivnosti Grupe, u suradnji s gradskom upravom, postavljena je Klupa za dojenje. Grupa s patronažnim sestrama podržava različite humanitarne akcije koje pridonose zdravlju pa je tako sudjelovala i u akciji Mlijecna staza u organizaciji Unicefa za osnivanje prve Banke humanog mlijeka. U blagdansko vrijeme održavaju humanitarne akcije prikupljanja najosnovnijih potrepština za naše karlovačke udruge koje se bave socijalno ugroženim stanovništvom. Jedan od oblika djelovanja patronažne sestre je rad u vrtiću u kojem ona obuhvaća djecu u dobi od prve do sedme godine života. Ona svojim kontinuiranim radom kroz cijelu godinu uz pomoć drugih suradnika potpomaže postupcima koji pridonose dječjem zdravlju. Vrlo je bliska suradnja i s Gradskom knjižnicom Ivan Goran Kovačić u sklopu projekta „Bebe u knjižnici” i Centra za poticanje rane pismenosti.

Preventivnom akcijom „Korak do zdravlja”, kojom obilježavaju Svjetski dan zdravlja, patronažna služba apelira na zdrave navike prezentirajući stanovništvu zdravu prehranu, tјelovježbu, promovira zdravu trudnoću i dojenje, kontrolira vrijednosti tlaka, glukoze i kolesterola u krvi. U svom radu koriste i društvene mreže pa npr. preko Facebook

stranice „Patronaža Karlovac” obilježavaju svjetske i nacionalne dane koji promiču zdravlje i usvajanje zdravih navika.

Svojim kontinuiranim i ustrajnim radom na preventivi nastoje unaprijediti život i zdravlje pojedinca. Preventiva je teško mjerljiv proces čiji rezultati nisu odmah vidljivi. Najveći benefit je osobna interakcija koja je još uvijek nezamjenjiva. U želji da rad i informacije budu dostupnije što većem broju korisnika, cilj im je osnaživati međusobnu suradnju sa svim institucijama na gradskoj i županijskoj razini.

Gospođa Kristina Čunović, ravnateljica Gradske knjižnice IGK Grada Karlovca prezentirala je projekt **Bebe u knjižnici**. Uvodno je kazala da karlovačka Knjižnica već dugo prepoznae potrebe obitelji u zajednici. Od 2009. godine svim bebama rođenim u rodilištu Opće bolnice Karlovac Knjižnica i partner Grad Karlovac daruju člansku iskaznicu i besplatno članstvo do polaska u školu. Na Odjelu za djecu predškolskog uzrasta održava se program Bebe u knjižnici od 2009. godine. Uz mogućnosti besplatnog učlanjenja djeteta, Knjižnica poziva na obiteljsko druženje u prostoru Odjela za djecu predškolskog uzrasta u okviru osmišljenog programa za bebe i djecu do treće godine uz prisutnost roditelja pod nazivom „Bebe u knjižnici“. Na druženjima se bebe i djeca rane dobi mogu slobodno kretati, birati igračke, listati slikovnice uz pomoć roditelja, crtati i sudjelovati u prigodnim programima u skladu s vlastitim mogućnostima. Mladim roditeljima druženja koriste za razmjenu iskustva i rješavanje nedoumica vezanih uz odgoj i zdravlje djeteta. Na Odjelu za djecu predškolskog uzrasta jednu subotu u mjesecu Patronažna služba Doma zdravlja Karlovac sudjeluje s predavanjem u programu Bebe u knjižnici. Patronažna služba Doma zdravlja Karlovac uključena je i u aktivnost Piknik u prirodi koje organizira Grupa za potporu dojenju. Druže se s mladim mamama, bebicama i trudnicama i pričaju im o poticanju čitanja i ranoj pismenosti te kvalitetnoj slikovnici. Održavaju predavanja „Važnost čitanja od najranije dobi“ na roditeljskim sastancima u vrtićima. Smatraju da je sve propušteno do 3. godine djeteta gotovo nenadoknadivo. Zato je važno dijete što ranije učlaniti u dječju knjižnicu, zatražiti savjet knjižničara o tome što čitati djetetu određene dobi i mijenjati slikovnice s djetetovim odrastanjem. „Veseli ruksak za cijelu obitelj“ je poseban projekt. Obitelj posuđuje ruksak u kojem se nalazi slikovnica za djecu, CD s audio pričom, set ginjol lutaka za malo kućno kazalište koje prate priču te stručna knjiga za odrasle koja prati razvoj, odgoj ili zdravlje njihovog djeteta. S UNICEF-om i njihovim ambasadorima dobre volje organiziraju i pričaonice za obitelji s malom djecom.

Posebno im je važan projekt Poticanja rane i obiteljske pismenosti u lokalnoj zajednici. Upravo je Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac glavni inicijator razvoja usluga i promicanja rane pismenosti u zajednici. Redovno organizira aktivnosti poticanja rane i obiteljske pismenosti čime podržava ciljeve prve nacionalne kampanje „Čitaj mi!“ kojom se potiče čitanja naglas djeci od najranije dobi. Nabrojanim projektima tijekom godina Knjižnica je stvorila pozitivnu sliku u javnosti te je roditelji smatraju obiteljskim mjestom u zajednici. Kampanja „Čitaj mi!“ za

promicanje čitanja naglas djeci od rođenja pokrenuta je povodom Europske godine čitanja naglas (2013.). Ciljevi kampanje su poticati roditelje i druge odrasle da s čitanjem naglas djetetu započnu već od njegova rođenja te motivira roditelje da s najmlađom djecom što prije počnu dolaziti u lokalnu narodnu knjižnicu. Kampanja „Čitaj mi!“ teži izravno povećati broj roditelja i djece u knjižnicama, povećati stopu čitanja djeci naglas od najranije dobi, osigurati da i najranjivije skupine djece dobiju priliku za ranim čitanjem, snižavanje cijena slikovnicama za najmlađe uključivanjem nakladnika, uz kampanju u masovnim medijima, aktivnosti i u lokalnim knjižnicama, pedijatrijskim ordinacijama, dječjim odjelima bolnica te jaslicama. Centar za poticanje rane pismenosti funkcioniра kao županijski centar u kojem će se surađivati s pedijatrima, odgojno-obrazovnim i zdravstvenim ustanovama, nakladnicima i medijima, održavat će se predavanja, radionice, webinari za knjižničare, odgojitelje, roditelje, stručne organizacije i skupine u društvu, koje se bave najmlađim članovima zajednice, gdje svi na

jednom mjestu mogu predstaviti svoje usluge kroz promotivnu građu i građu o preventivnoj zaštiti, pristupu posebnim izvorima i sl. te uspostaviti kontakt s roditeljima radi razmjene informacija, ali i kao inkluzivna knjižnica - aktivnosti u kojima će posebnu pažnju posvetiti roditeljima s djecom s posebnim potrebama, uspostaviti suradnju s mjesnim društvima za dječju rehabilitaciju i s roditeljskim udrugama, a stručna predavanja održavat će logopedi Poliklinike za rehabilitaciju slušanja i govora SUVAG Karlovac.

Otvaranjem Centra za poticanje rane pismenosti Knjižnica daje podršku programu Rođeni za čitanje – nacionalni program poticanja čitanja djeci od najranije dobi. Glavni je cilj programa uputiti svakog roditelja/skrbnika na redovitim sistematskim pregledima djece o važnosti čitanja naglas za razvoj djetetovih čitalačkih navika (u dobi od 6 mjeseci do 1,5 godine). Centar je otvoren uz podršku Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske povodom 10. obljetnice prve nacionalne kampanje za promicanje čitanja naglas djeci od rođenja „Čitaj mi!“ i Međunarodnog dana dječje knjige (2. travnja). U jutarnjim satima, 3. travnja 2023., na Odjelu za djecu i mladež u divnom društvu otvoren je Centar za poticanje rane pismenosti i „čitateljsko gniazdo“, a u popodnevnim satima je dr. sc. Anita Peti-Stantić, redovita profesorica na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, u Ilirskoj dvorani održala predavanje „Metode poticanja obiteljske pismenosti u vrtiću i školi“. Kroz izlaganje je istaknula da je čitanje izvor ugode i za roditelja i za dijete, a osim toga uvelike doprinosi razvoju djetetova mozga i sposobnosti kritičkoga mišljenja. Gradska knjižnica Karlovac i Umjetnička organizacija „Lepeza“ organizirale su 4. travnja 2023. predstavljanje slikovnice „Tko šiša miša?“ autorice Danijele Jurac i ilustratorice Matee Škrtić. Ovom prigodom učenici Osnovne škole Banija, Područne škole Hrnetić, izveli su istoimenu lutkarsku predstavu. Edukativno predavanje „Zašto je danas teško biti roditelj?“ tom je prilikom održala dr. sc. Gordane Buljan Flander. Knjižnica je također 12. travnja 2023. godine svečano otvorila svoj izdvojeni odjel „Zelenu knjižnicu“ u prostorima Aquatike – Slatkovodnog akvarija Karlovac. Svake subote od 8 do 13 sati tamo se održavaju PRIČAONICE ZA DJECU vezane uz zelene teme, očuvanje prirode, održivost... Posjetiteljima je tamo na raspolaganju i literatura iz prirodo-slovlja te dječji kutak.

Gospođa Ivana Kovačić, dr.med., internist - gastroenterolog, ravnateljica Opće bolnice Karlovac je u prezentaciji pod nazivom **Projekti i pogled u budućnost OB Karlovac** prikazala značajne investicije koje su doprinijele unapređenju kvalitete rada u bolnici tijekom proteklih godina. Sagrađen je novi operacijski blok, obnovljena je fizikalne terapije s mogućnošću širenja djelatnosti prema zdravstvenom turizmu te plućnoj i kardiološkoj rehabilitaciji. Provedena je rekonstrukcija i uređenje prostora poliklinike te rekonstrukcija i uređenje prostora za parkiranje i pristup hitnoj službi. Rekonstruirana je angiološka sala za kirurške i radiološke intervencije i rađaona te dograđen kat upravne zgrade. Uz sve navedeno ravnateljica misli da je najvažnije njihovo ulaganje u edukaciju i ljudske potencijale kojih u zdravstvu sve više nedostaje.

Gospodin Davor Plažanin, dr. med., spec. epidemiologije prezentirao je **Ulogu Zavoda za javno zdravstvo Karlovačke županije u prevenciji bolesti i očuvanju zdravlja**. Kroz prezentaciju je predstavio sve službe Zavoda za javno zdravstvo i pojasnio na koji način one

doprinose prevenciji bolesti i očuvanju zdravlja stanovnika Karlovačke županije. Služba za epidemiologiju provodi nadzor nad zaraznim bolestima i nadzor nad kroničnim nezaraznim bolestima. Osim što prati kretanja zaraznih bolesti, prati epidemiološku situaciju na području Karlovačke županije i provodi protuepidemijske mjere kod pojave zaraznih bolesti. Uz to vrše epidemiološki nadzor nad osobama oboljelim od određenih zaraznih bolesti, zdravstveni nadzor nad određenim kategorijama zaposlenih osoba te putnicima. Vrše nadzor nad provedbom obveznih cijepljenja i provode cijepljenje protiv bolesti (kao npr. bjesnoća, hepatitis B, gripe...), zdravstveni odgoj za osobe koje rade s namirnicama te implementaciju, nadzor i reviziju HACCP sustava. Nadzor nad kroničnim nezaraznim bolestima vrše kroz prikupljanje, kontrolu i obradu zdravstveno statističkih pokazatelja, praćenje pobola i smrtnosti uz ocjenu zdravstvenog stanja stanovništva, provođenje preventivnih programa, programa zdravstvenog prosjećivanja i promicanja zdravlja te organizacije javnozdravstvenih akcija i izradu promotivno-edukativnih materijala. Oni provode i koordiniraju provođenje nacionalnih programa ranog otkrivanja raka te vode Savjetovalište za prevenciju prekomjerne tjelesne težine. Služba za zdravstvenu ekologiju provodi uzorkovanje i analizu: vode za ljudsku potrošnju, vode za kupanje, površinskih i podzemnih voda, otpadnih i tehnoloških voda. Također nadzire zdravstvenu ispravnost hrane, mikrobiološku čistoću objekata te organizira i provodi zdravstveni odgoj osoba koje rade s namirnicama. Služba za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju (DDD) provodi mjerjenje koncentracije peludi alergenih biljaka u zraku, vrši kontinuirani monitoring invazivnih vrsta komaraca, provodi preventivne mjere dezinfekcije komaraca, mrava, žohara, osa i stršljena te deratizacije javnih površina, javnih objekata od javnozdravstvene i komunalne važnosti te stambenih objekata uz provođenje deratizacije i dezinfekcije nakon poplava. Služba za mikrobiologiju i parazitologiju provodi široku paletu usluga laboratorijske dijagnostike, analizu uzorka u svrhu zdravstvenog nadzora nad određenim kategorijama zaposlenih osoba te aktivno upozorava javnosti i medicinske stručnjake o problemu rezistencije bakterija na antibiotike. Služba školske medicine provodi sistematske pregledе kod upisa u školu, provodi obvezno cijepljenje prema kalendaru cijepljenja RH, provodi probirne pregledе vida i vida na boje, kralježnice i sluha te mjerjenja tjelesne visine i mase učenika, zdravstvenog odgoja učenika, nastavnika i roditelja, probir na mentalno zdravlje i vodi polivalentno savjetovanje.

Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti provodi savjetovanje vezano uz prevenciju i liječenje ovisnosti, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti, individualne i grupne tretmane i liječenje te psiko-dijagnostičku obradu s ciljem planiranja liječenja kao i testiranje urina na prisustvo metabolita droga.

Posljednja je prikazana prezentacija gospođe Valerija Žapčić iz Medicinske Škole Karlovac **Proaktivna međugeneracijska suradnja u Karlovcu**. Kako se aktivnosti promocije zdravlja odvijaju na mjestu gdje ljudi žive i rade Medicinska škola Karlovac

kroz nove programe i praksi „uvela“ je svoje učenike u zajednicu. Učenici smjera fizioterapeutski tehničar kontinuirano imaju vježbe sa starijim sugrađanima, a učenici smjera medicinska sestra/medicinski tehničar opće njege predavanja i radionice za istu dobnu skupinu. Posebno je važna suradnja Medicinske škole Karlovac i Kluba umirovljenika Karlovac te Matice umirovljenika Karlovac u projektu More zdravlja koji se održava u Selcu u Hostelu Karlovac. Tijekom nastave učenici trebaju osmislići projektne aktivnosti, pripremiti i uvježbati predavanja i radionice koje će održavati sa svojom grupom umirovljenika u Selcu. Teme radionica i predavanja obuhvaćaju razne sadržaje, od pravilne samokontrole krvnog tlaka i šećera u krvi, zaštite od sunca, vode i hidracije, do prijeloma kuka. Tijekom boravka organiziraju se i kvizovi o zdravlju. Projekt visoko vrednuju i učenici i umirovljenici. Učenicima je projekt važan jer kroz njega uče kako prepoznati potrebe, kako planirati, motivirati, komunicirati i prilagoditi aktivnosti mogućnostima sudionika te radi druženja. Druženje je značajno i umirovljenicima, kao i cjelodnevne aktivnosti koje provode zajedno s učenicima.

Iza prezentacije modela dobre prakse domaćina održana je **Završna rasprava**. Kratki sažetak svega o čemu smo razgovarali napisali su gospodin Darko Roviš i gospodin Jadran Mandekić.

Odabir teme „Kako biti pro aktivan u reaktivnim vremenima?“ s naglaskom na Zdravlje i socijalno blagostanje i održivi razvoj zajednice pokazao se, u ovim tmurnim vremenima, odličnim. Prezentacije koje smo vidjeli pokazale su kako i u nepovoljnim društvenim uvjetima uzrokovanim covid-19 pandemijom, ograničenjima kontakata, otežanog planiranja, financiranja i provedbe programa imamo lokalne šampione koji uspijevaju ne samo provoditi svoje tekuće programe i politike, već i djelovati proaktivno i inovativno dajući zamašnjak lokalnom održivom razvoju, mijenjajući na taj način realitet svoje zajednice. Primjeri rada s općom populacijom na promicanju sporta i rekreativne (Karlovac i Rijeka), ulaganja u obnovljive izvore energije (GeotermiKA, Karlovac) ili u razvoj inovativnih modela zbrinjavanja beskućnika (Pula), rada s ranjivom djecom i obiteljima udomitelja (Crikvenica), razvoja nad standarda u pružanju pomoći jednoroditeljskim obiteljima (Poreč), osnivanju gradskih vrtova za terapijsko vrtlarenje i edukaciju (Zagreb) ili uvođenju potpore obrazovanju učenika srednjih škola i studenata pod međunarodnom ili privremenom zaštitom (Zagreb) pokazuju kapacitet lokalne samouprave da prepozna potrebe svoje zajednice, ali i njezinih specifičnih skupina, mobilizira resurse i kreira brze, odgovarajuće odgovore te kvalitetno provede intervencije. Suradnja u zajednici i osnaživanje ljudskih kapaciteta vidljivi su kroz primjere društvenog inkubatora - New European Bauhaus (Dubrovnik). Karlovački premjeri dobre prakse usmjereni prema majkama i bebama također ukazuju na brigu o ljudskom potencijalu. Strateško planiranje vidljivo iz primjera Karlovačke opće bolnice, Grada Novske, ili GeotermiKE, ukazuje da su upravo ljudi nositelji promjena u lokalnoj zajednici. Čak i u otežanim ili vrlo teškim društvenim okolnostima kroz koje smo prošli i ili prolazimo zadnjih godina. Čini se da su upravo primjeri zdravih gradova primjeri otpornih gradova koji unatoč nedaćama ne samo da preživljavaju, već rastu i razvijaju se. To su gradovi gdje rast i razvoj zajednice potiče razvoj društvenog kapitala koji pak onda potiče i služi kao oslonac rastu i razvoju zajednice i u teškim uvjetima.

Dodatno vrijedi naglasiti kako su za promjene, uz ljude na prvom mjestu, ipak potrebna i sredstva. Prečesto javne politike nemaju osigurana sredstva i ostaju mrtvo slovo na papiru ili u najboljem slučaju parcijalno provedeni dokumenti. Mislimo da je odgovornost države da stane iza svojih politika, kao i gradova da osiguraju sredstva za svoje lokalne politike, ne nužno samo iz svojih proračuna. Poticaj proaktivnom djelovanju nesumnjivo daju lokalni gradonačelnici s vizijom iza kojih stoje lokalna sredstva, ali značajan poticaj daju i europski fondovi koji bez sumnje mijenjaju naše zajednice. Koje ih hoće i znaju iskoristiti (Darko Roviš).

Kroz primjere jedinica lokalne samouprave tijekom sastanka demonstrirano je kako se proaktivnim pristupom može doskočiti problemima s kojima se susreću moderne urbane sredine, kao što su beskućništvo, obrazovanje ranjivih skupina, poticanje tjelesne aktivnosti u urbanim sredinama, revitalizacija industrijske baštine te bolja komunikacija s građanima vezano uz ekološke probleme. Posebno je istaknuto korištenje modernih tehnologija kao i suradnja među dionicima na lokalnoj razini kao važni faktori za unapređenje zdravlja i blagostanja zajednice, kao i ekonomskog oporavka. Izrazito je zanimljiv primjer Novske koja užom specijalizacijom prema zanimanjima vezanim uz moderne tehnologije (*gaming*) ostvaruje velike korake ka revitalizaciji jedne relativno male sredine, koja postaje zanimljiva mladima iz cijele Hrvatske ali i šire. Proaktivni gradovi i županije okreću se povlačenju sredstava iz Europskih fondova, koji se pokazuju kao dobra alternativa često nedovoljnom financiranju s lokalne i nacionalne razine, a ujedno i potiču lokalne zajednice na usmjeravanje ka održivom razvoju. Važno je naglasiti kako primjeri upravo Novske te karlovačke GeotermiKE pokazuju koliko je važno razumijevanje i otvorenost lokalne politike prema inovativnim rješenjima i smjerovima razvoja, kao i dugoročno strateško planiranje koje odgađa trenutne „populističke“ uspjehe, za bolju budućnost na dulje staze. Upravo se kroz ovaj vid suradnje lokalne politike i pojedinaca entuzijasta može osigurati rast i razvoj zajednice čak i u „teškim“ i kriznim vremenima.

Sastanak Predsjedništva HMZG bio je posljednji događaj drugog dana održavanja Poslovog sastanka. Kako dio članova Predsjedništva nije mogao doći na Poslovni sastanak u Karlovcu, a drugi dio se žurio otići, ovaj je sastanak trajao kratko. Na njemu su rekapituirane i iskomentirane do sada održane aktivnosti Mreže u 2023. godini i dogovorene aktivnosti koje nam tek predstoje. Od redovitih aktivnosti, 25. i 27. travnja održane su *online* Konferencije 26. Sajma zdravlja „Srebrna ekonomija“ i „Zdravo urbano planiranje - provedba dokumenata prostornog uređenja“. Obilježen je Dan zdravih gradova, 20. svibnja. 29. Motovunska ljetna škola unapređenja zdravlja održana je 27. lipnja u Motovunu (tematski sastanak gradskih i županijskih koordinatora i Radionica: Prepoznavanje potreba specifičnih populacijskih grupa) i 28. lipnja u Poreču (Radionica: Profesionalni stres i odgovornost pomagača u brizi za sebe i druge). 28. Poslovni sastanak HMZG održan je u Karlovcu 5. i 6. listopada, na temu Zdravlje i socijalno blagostanje – Održivi razvoj zajednice s Okruglim stolom gradonačelnika i djelatnika lokalne samouprave: „Kako biti pro aktivan u reaktivnim vremenima?“ 25. broj Epohe zdravlja pod nazivom „Ljudi u središtu - Ranjive skupine u zajednici“ objavljen je u srpnju u digitalnom izdanju. Ostale značajne aktivnosti Mreže bile su: u ožujku (*online*) sastanci koordinatora projekta Zdravi grad i koordinatora projekta Zdrava županija, u travnju obilježavanje Svjetskog Dana zdravlja - 75 rođendan SZO, u svibnju održavanje Radionica razmjene iskustva i učenja novih vještina na temu Strateško planiranje za zdravlje (*online*): Uvod u Strateško planiranje za zdravlje – ciklus planiranja za zdravlje i Procjena zdravstvenog stanja te u lipnju Prepoznavanja potreba specifičnih populacijskih grupa. U rujnu smo bili gosti na Ljetnoj školi Socijalni rad i razvoj zajednice (u Zagrebu) te na 15. Susretu gradova i općina prijatelja djece (u Karlovcu). Dodatna aktivnost Mreže je i sudjelovanje u radu UNIC Projekta (Europsko sveučilište postindustrijskih gradova) koji od 2020. godine provodi Sveučilište u Zagrebu u

suradnji sa (trenutno) 9 drugih europskih sveučilišta. Tijekom 2023. godine najvažnija je komponenta projekta bio razvoj zajedničkih projekata u području društveno angažiranog istraživanja u kojem je ostvarena suradnja Zagrebačkog Sveučilišta i Sveučilišta u Corku, Irska vezano uz jačanje sudjelovanja djece i mlađih u planiranju i implementaciji projekta Grad prijatelj djece. Međunarodna suradnja Zdravih gradova odvija se kontinuirano kroz online sastanke sa Europskim uredom Svjetske zdravstvene organizacije i drugim članovima Europske mreže zdravih gradova. Virtualni sastanak koordinatora nacionalnih mreža održan je u siječnju 2023., a daljnja je komunikacija, vezano uz organizaciju prvog post pandemijskog sastanka nacionalnih mreža, nastavljena mailovima. Sastanci Savjetodavnog odbora SZO za zdrave gradove održani su *online* sredinom siječnja, početkom lipnja i krajem rujna te uživo u Kopenhagenu, 30. ožujka 2023. godine.

Preostale aktivnosti u 2023. su: nastavak održavanja Tematskih radionica razmjene iskustva *online* na temu Rukovođenje za zdravlje – Planovi za zdravlje i njihova implementacija, nadopuna web stranica Hrvatske mreže zdravih gradova novim sadržajima (video prilozi iz 2022. i 2023. s *online* radionica i konferencija Mreže) te člancima iz Epohe zdravlja. Međunarodno pred nama je 20. studenog sudjelovanje na Godišnjem sastanku Nacionalnih mreža i od 21. do 23. studenog 2023. na Godišnjoj konferenciji Europske mreže zdravih gradova SZO, Utrecht, Nizozemska (uživo). Grad Zagreb 6. prosinca biti će domaćin jednodnevног Stručnog skupa Izazovi intersektorske suradnje u području rane intervencije.

I na kraju ovog izvještaja prije svega želimo od sveg srca zahvaliti našim karlovačkim domaćinima na toplom gostoprимstvu. Želimo zahvaliti i svima vama koji ste nakon četiri godine (najčešće) virtualne komunikacije odazvali našem pozivu da se sretnemo uživo. Za vas koji niste mogli biti s nama fizički napravili smo (do sada neuobičajen) izvještaj u kojem detaljno opisujemo prikaze sudionika Okruglog stola i grada domaćina – zato jer želimo da dobijete što potpuniju informaciju i jer mislimo da svaki od ovih primjera to zaslužuje. Na nas prisutne ostavili su dubok dojam pokazujući da itekako ima razloga raditi na daljem razvoju projekta Zdravi grad – jer doprinosi stvaranju otpornih i uspješnih zajednica.

U Zagrebu, 20. listopada 2023.

Izvještaj napisala Selma Šogorić

Popis sudionika

28. JESENSKI POSLOVNI SASTANAK HRVATSKE MREŽE ZDRAVIH GRADOVA

U Karlovcu, dana 5. i 6. listopada 2023.

1. Benčić Tina

Psiholog psihoterapeut
Centar za pružanje usluga u zajednici Zdravi
grad Poreč
M. Gioseffi 2, Poreč
tina.bencic@gmail.com

2. Capan Marina

Stručni suradnik za razvoj sporta
Karlovačka športska zajednica
Rakovac 1, Karlovac
marina.c@ksz.hr

3. Cindrić Dragoslava

Voditeljica Odsjeka
Odsjek za društvene djelatnosti, opće i
imovinsko-pravne poslove Jedinstveni
upravni odjel, Grad Slunj
Trg dr. Franje Tuđmana 12, Slunj
dragoslava.cindric@slunj.hr

4. Čunović Kristina

Ravnateljica
Gradska knjižnica Ivan Goran Kovačić
Karlovac
Ljudevita Šestića 1, Karlovac
ravnateljica@gkka.hr

5. Grgurević Marko

Viši savjetnik za skrb o djeci i mladima te
razvoj civilnog društva
Upravni odjel za obrazovanje, šport,
socijalnu skrb i civilno društvo, Grad
Dubrovnik
Ulica Iva Vojnovića 31, Dubrovnik
mgrgurevic@dubrovnik.hr

6. Jergović Matijana

Voditeljica Odjela
Odjel za procjenu rizika i logistiku, Služba za
zdravstvenu ekologiju, Nastavni zavod za
javno zdravstvo "Dr. Andrija Štampar"
Mirogojska 16, Zagreb
matijana.jerovic@stampar.hr

7. Josipović Iva

Koordinator projekta
Mreža zdravih gradova u Primorsko-
goranskoj županiji
Adamićeva 10, Rijeka
iva.josipovi@gmail.com

8. Katičić Miho

Zamjenik pročelnika
Upravni odjel za obrazovanje, šport,
socijalnu skrb i civilno društvo, Grad
Dubrovnik
Ulica Iva Vojnovića 31, Dubrovnik
miho.katicic@dubrovnik.hr

9. Katić Domagoj

Zamjenik gradonačelnice
Grad Pleternica
Trg hrvatskih branitelja 1, Pleternica
grad@pleternica.hr

10. Kolega Marko

Pročelnik
Upravni odjel za zdravstvo, Zadarska
županija
B.Petranovića 8, Zadar
marko.kolega@zadarska-zupanija.hr

11. Kordić Vesna

Pročelnica
Upravni odjel za društvene djelatnosti, Grad
Poreč
Obala maršala Tita 5, Poreč
vesna.kordic@porec.hr

12. Kovačić Vlatko

Direktor
GeotermiKA d.o.o.
Banjavčićeva 9, Karlovac
direktor@geotermika.hr

13. Kovačić Ivana

Ravnateljica
Opća bolnica Karlovac
Andrije Štampara 3, Karlovac
ravnateljstvo@bolnica-karlovac.hr

14. Krajnović Franka

Zamjenica pročelnika
Upravni odjel za zdravstvo, Zadarska županija
B. Petranovića 8, Zadar
franka.krajnovic@zadarska-zupanija.hr

15. Kučan Renata

Voditeljica Odsjeka
Odsjek za kulturu, odgoj i obrazovanje, udruge, sport i socijalnu skrb, Upravni odjel za društvene djelatnosti, Grad Karlovac
Trg bana Josipa Jelačića 1, Karlovac
renata.kucan@karlovac.hr

16. Mandekić Jadran

Viši stručni suradnik za projekt Rijeka-zdravi grad
Grad Rijeka
Korzo 16, Rijeka
jadran.mandekic@rijeka.hr

17. Mandić Damir

Gradonačelnik
Grad Karlovac
Banjavčićeva 9, Karlovac
damir.mandic@karlovac.hr

18. Mikulčić Tihana

Upravni odjel za društvene djelatnosti, Grad Poreč
Obala maršala Tita 5/1, Poreč
tihana.mikulcic@porec.hr

19. Močenić Ivona

Zamjenica
gradonačelnika
Grad Pula
Forum 1/2, Pula
ivona.mocenic@pula.hr

20. Mrakužić Branka

Voditeljica Odjela
Odjel za poljoprivredno zemljište, Gradska ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje, Grad Zagreb
Avenija Dubrovnik 12/IV, Zagreb
branka.mrakuzic@zagreb.hr

21. Mušković Karla

Pročelnica
Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu zaštitu i unapređenje kvalitete života, Grad Rijeka
Korzo 16, Rijeka
karla.muskovic@rijeka.hr

22. Nezirević Emina

Psiholog savjetovatelj
Centar za pružanje usluga u zajednici Zdrav grad Poreč
M. Gioseffi 2, Poreč
emina.nezirevic@yahoo.com

23. Plažanin Davor

Voditelj Odsjeka
Odsjek za javno zdravstvo, Služba za epidemiologiju, Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije
Ul. Dr. Vladka Mačeka 48, Karlovac
javnozdravstvo1@zjzka.hr

24. Protulipac Marija

Patronažna služba, Dom zdravlja Karlovac
Dr. Vladka Mačeka 48, Karlovac
protulipacm84@gmail.com

25. Prpić Iva

Voditeljica Odjela
Odjel za podršku djeci i obiteljima, Gradska ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, Grad Zagreb
Trg Stjepana Radića 1, Zagreb
iva.prpic@zagreb.hr

26. Puškarić Mirjana

Gradonačelnica
Grad Slunj
Trg dr. Franje Tuđmana 12, Slunj
grad-slunj@ka.t-com.hr

27. Roviš Darko

Nacionalni koordinator HMZG
Nastavni zavod za javno zdravstvo
Primorsko-goranske županije
Krešimirova 52 a, Rijeka
darkorovis@yahoo.com

28. Sečen Nikica

Koordinator projekta Crikvenica-zdravi grad, Ravnatelj Centra
Centar Izvor - Selce
E. Antića 20, Selce
ravnatelj@centarizvorselce.hr

29. Sila-Ljubenko Draženka

Pročelnica
Upravni odjel za društvene djelatnosti, Grad Karlovac
Trg bana Josipa Jelačića 1, Karlovac
drazenka.sila.ljubenko@karlovac.hr

30. Sobotik Pavan Eva Maria

Viši savjetnik za međugradsku suradnju
Ured gradonačelnika, Grad Karlovac
Trg bana Josipa Jelačića 1, Karlovac
eva.sobotik.pavan@karlovac.hr

31. Sokolov Ivana

P.o. pročelnica
Upravni odjel za društvene djelatnosti,
mlade i sport, Grad Pula
Sergijevaca 2, Pula
ivana.sokolov@pula.hr

32. Spahić Boženka

Pročelnica
Upravni odjel za gospodarstvo i
poljoprivredu, Grad Novska
Trg dr. Franje Tuđmana 2, Novska
bozenka.spahic@novska.hr

33. Spudić-Požar Matea

Dom Zdravlja Karlovac
Dr. Vladka Mačeka 48, Karlovac
mateamedicinarka@yahoo.com

34. Srakočić Katarina

Zamjenica gradonačelnika
Grad Duga Resa
Trg sv. Jurja 1, Duga Resa
grad-dugaresa@dugaresa.hr

35. Šarić Martina

Viša stručna suradnica za civilno društvo i
stambeno zbrinjavanje
Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu
politiku, branitelje, civilno društvo i mlade,
Krapinsko-zagorska županija
Magistratska ulica 1-3, Krapina
martina.saric@kzz.hr

36. Šogorić Selma

Predsjednica HMZG
Škola narodnog zdravlja "Andrija Štampar"
Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
Rockefellerova 4, Zagreb
ssogoric@snz.hr

37. Špelić Zdenka

Pročelnica
Jedinstveni upravni odjel, Grad Slunj
Trg dr. Franje Tuđmana 12, Slunj
zdenka.spelic@slunj.hr

38. Štajcer Jasmina

Ravnateljica
Medicinska škola Karlovac
Dr. Andrije Štampara 5, Karlovac
medicinska.skola@ka.t-com.hr

39. Tucak Jasna

Koordinatorica projekta
Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo,
branitelje i osobe s invaliditetom, Grad
Zagreb
Draškovićeva 15, Zagreb
jasna.tucak@zagreb.hr

40. Vižintin Karolina

Pomoćnica ravnatelja za sestrinstvo-glavna
sestra bolnice
Ravnateljstvo, Opća bolnica Karlovac
Andrije Štampara 3, Karlovac
karolina.vizintin@bolnica-karlovac.hr

41. Zapčić Valerija

Medicinska škola Karlovac
Dr. Andrije Štampara 5, Karlovac
v.zapcic@gmail.com